

POLİTİKA

Suudi Arabistan İran'a nasıl karşılık verecek?

Suudi Arabistan yönetimi, milli petrol şirketi Saudi Aramco'ya yönelik saldırıya karşılık İran'a verilecek tepkinin sonuçlarını iyi değerlendirip ona göre hareket etmek istiyor.

Aslında Aramco saldırısının ardından Riyad'ın Tahran'a yönelik tutumunu değiştirmesi ve ciddi sonuçları olacak bir adım atması beklenmiyor. Aksi yönde sergilenecek bir tutum, ABD'nin uyguladığı baskıdan kurtulmak için bölgeyi bir savaşa çekmeye çalışan İran'ın işine gelecektir.

İran'ın doğrudan kendisi veya müttefikleri aracılığıyla ABD, Suudi Arabistan ve bu ikisinin müttefiklerine yönelik saldırı tehditlerini gerçekleştirme konusunda ciddi olduğunu da gözardı etmemek gerekir.

Bununla birlikte Riyad yönetiminin Aramco saldırısına karşılık verme konusunda tereddüt etmesi, İran'a benzer veya daha güçlü saldırılar gerçekleştirebilme konusunda cesaret verir.

Riyad nasıl tepki vereceğini henüz belirlemedi

ABD, 14 Eylül'de Suudi Arabistan'ın petrol tesislerine düzenlenen saldırıdan İran'ı sorumlu tutuyor ve Tahran'ın Yemen'deki iş birlikçisi Husilerin "biz yaptık" açıklamasının gerçeği yansıtmadığını savunuyor. Suudi Arabistan Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Adil el-Cubeyr, 25 Eylül'de yaptığı açıklamada, ülkesinin Aramco saldırılarına ilişkin soruşturma başlattığını belirtti.

Cubeyr, Aramco'yu hedef alan füzelerin nereden fırlatıldığı ve insansız hava araçlarının (İHA) nereden kaldırıldığına ilişkin yürütülen soruşturma sonuçlarının yakında açıklanabileceğini ifade etti.

Yemen hükümetine destek için kurulan Suudi Arabistan öncülüğündeki koalisyon tarafından olaydan 1 gün sonra yapılan açıklamada ise saldırının İran silahlarıyla gerçekleştirildiği bildirildi.

Suudi Arabistan, henüz saldırıya nasıl tepki vereceğine dair seçeneklerini belirlemedi. Karşılığın tek başına mı, ABD iş birliğiyle veya ABD öncülüğündeki DEAŞ karşıtı uluslararası koalisyon bünyesinde mi verileceği henüz belli değil.

Suudi Arabistan askeri seçeneği tercih etmeyecektir

Riyad yönetimi, söylemlerinde yer almasına rağmen askeri seçeneği tercih etmeyecektir. Çünkü Devrim Muhafızları Ordusu komutanının, İran'a saldıran herhangi bir ülkenin topraklarının savaş alanına döneceği ve İran'ın yaptığı eylemlerin sorumluluğunu üstlenmekten çekinmeyeceği açıklamasında olduğu gibi İranlı liderler tereddüt etmeyecekler.

İran'ın kendisine yönelik herhangi bir saldırının savaşa sonuçlanacağını vurgulaması, ABD ve Suudi Arabistan'ı saldırı kararı alma konusunda isteksiz kılıyor.

Suudi Arabistan'ın hava savunma sistemi hala tüm altyapı, elektrik santralleri, su arıtma sistemi ve askeri yapılar gibi stratejik noktaların korunması için yeterli değil. Bu noktalar İran'ın doğrudan veya Irak ve Yemen'deki müttefikleri aracılığıyla yapacağı saldırılara açık hedefler olabilir.

Patriot balistik füze ve SİHA'larla baş edemez

Aynı zamanda ABD menşeli hava savunma sistemi Patriot, yoğun balistik füze saldırısı ve silahlı insansız hava aracı (SİHA) saldırılarıyla baş edemez. Bazı raporlarda bu sistemin, İran'ın Cruise füzesi veya düşük irtifada seyreden SİHA'lara karşı başarısız bulunduğu ifade ediliyor.

Cubeyr'e göre Suudi Arabistan, Aramco saldırısına ilişkin soruşturmanın tamamlanıp saldırı yapılan noktanın belirlenmesinin ardından ABD ve Avrupalı müttefikleriyle siyasi, ekonomik ve askeri seçenekleri görüşerek çalışılmış ve etkin adımlarla ilerlemek istiyor.

ABD Savunma Bakanlığı da Suudi Arabistan'daki enerji kaynaklarına yönelik görülmemiş bir saldırı olarak niteledikleri bu olaya nasıl karşılık verileceğine dair çalışma yapıyor.

Washington, Aramco saldırısının ardından İran'a bir saldırı düzenlemekten çekindi ancak ekonomik yaptırımları artırdı. Ayrıca İran'ın önemli internet sitelerine yönelik elektronik saldırı düzenleme ihtimali konuşuluyor.

ABD Kongresinden yükselen bazı sesler İran'a askeri karşılık verilmesini, Washington'un en önemli müttefiklerinin enerji kaynaklarına yönelik benzer saldırıların önlenmesi için zorunlu görüyor.

ABD müttefiklerinin savaşta öncü olmasını istiyor

Washington yönetimi ise destek vermekle yetinip aktif katılımdan uzak durarak müttefiklerinin bölgede çıkacak olası bir savaşta öncü olmasını istiyor.

ABD'nin Orta Doğu'daki 54 askeri üste 65 binden fazla askeri bulunuyor.

Suudi Arabistan ve ABD arasındaki istihbarat iş birliği ve müfettişlerin ulaştığı bilgilerin, İran'ın saldırıyla doğrudan ilişkisi olduğu sonucunu vermiş olması muhtemel. Ancak ABD veya Suudi Arabistan'ın gerilimi artırması halinde İran, Suudi Arabistan enerjisinin temel yapılarına saldırıda bulunabilir.

Yemen'de siyasi çözüm diplomatik bir çıkış olabilir

Sonuç olarak, Suudi Arabistan'ın Tahran'ın Aramco saldırısına karıştığı yönündeki bir açıklaması, sınırlı veya geniş kapsamlı bir askeri operasyonu gerektirir. Ancak bu, en yazından yakın gelecekte gözüküyor.

Riyad, iki ülke arasında veya bölgede silahlı çatışma seçeneğinden uzak durmak için Yemen'de siyasi çözümü kullanarak diplomatik bir çıkış bulabilir.

Öte yandan Suudi Arabistan, Irak'ta veya Suriye'de ABD'nin desteğiyle İran'ın müttefiklerine sorumluluğunu üstlenmeden saldırı yapabilir.

Suudi Arabistan'ın milli petrol şirketi Saudi Aramco'ya ait iki tesiste, 14 Eylül'de SİHA'larla düzenlenen saldırı sonucu yangın çıktığı açıklanmıştı. Yemen'deki Husiler, ölen ya da yaralananın olmadığı saldırıyı 10 SİHA kullanarak düzenlediklerini iddia etmişti.

Dünyanın en büyük petrol ihracatçısı Suudi Arabistan'ın tesislerine yapılan saldırı nedeniyle ülkenin petrol üretiminde günlük 5,7 milyon varil kesinti olduğu belirtilmişti.

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/suudi-arabistan-irana-nasil-karsilik-verecek/1597716>

Kandilli Rasathanesi: Bir sona yaklaşıyoruz ama zamanını bilmiyoruz

Kandilli Rasathanesi Müdürü Prof. Dr. Haluk Özener, dün İstanbul'da meydana gelen depreme ilişkin olarak basın mensuplarına açıklamalarda bulundu.

Özener, "Marmara Denizi'nde son 30 yılda büyüklüğü 4 ve 4.5 olan depremlere bakıldığında, daha çok doğu ve batı segmentlerinde olduğunu gördüklerini" belirtti. Dünden beri 200'den fazla deprem kaydettiklerini belirten Özener, son dört depreme dikkat çekerek, şu ifadeleri kullandı:

"5.7 ve artçıların olduğu yer ana fayın kuzeyinde olan depremler. Bundan sonra olan bazı depremlere baktığımızda artçı şokların güneye doğru ilerlediğini görüyoruz. Dolayısıyla Kandilli olarak burada yapmamız gereken artçı şokları izlemek ve gelişimini takip etmek."

Türkiye'deki depremleri "7 gün 24 saat izlediklerini" vurgulayan Özener, "bunların ne anlama geldiğini çok yakından takip ettiklerinin" altını çizdi.

Deprem uzmanı Özener, "Bilim insanları birçok şeyi bilebilir. Depremin nerede olacağını ve yaklaşık büyüklüğünü bilebilir. Ama zamanı konusunda bir şey söylememiz mümkün değil" dedi. Birçok bilim insanının Marmara Denizi içinde büyük bir deprem gerçekleşeceği konusunda hem fikir olduğunu belirten Özener, ama buna ilişkin tartışmaların kamuoyu önünde yapılmasını doğru bulmadığını ifade etti.

Yaptıkları takipler sonucunda Anadolu plakasının her yıl 2,5 santimetre batıya doğru kaydığını tespit ettiklerini kaydeden Özener, "Burada bir enerji

birikiyor ve bu enerji bir gün açığa çıkacak. Ne zaman çıkacağını bilemiyoruz. Ama bir sona yaklaşıyoruz. Ama bu sonun ne zaman geleceğini bilmiyoruz" dedi.

"Türkiye'deki deprem gerçeğini her zaman aklımızın bir köşesinde tutmamız gerekiyor" diyen Özener, herkesin üzerine düşeni yapması gerektiğini ve kendi önlemini alması gerektiğine işaret etti. Özener, "Her gün deprem olacak gibi hazırlıklı olunması gerektiğini" vurguladı.

Özener'in açıklamaları öncesinde İstanbul Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nde Türkiye Afet Müdahale Planı Toplantısı yapıldı. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, toplantı öncesinde İstanbul'daki depremle ilgili gazetecilere bilgi verdi.

Hasar tespit çalışmalarının devam ettiğini belirten Oktay, "556 personelimiz hasar tespit çalışmaları başta olmak üzere, barınma, araç-gereç ve gıda ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgili çalışmalarına devam ediyor" dedi. Vatandaşlardan gelen hasarlı bina ihbarlarının tamamının tek tek kayıt altına alınarak incelendiğini söyleyen Oktay, şu ana kadar AFAD ihbar hattına gelen hasarlı bina sayısının 473 olduğunu belirtti. Oktay depremde yaralanan 34 vatandaşın 10'unun tedavilerine devam edildiğini söyleyerek, 24 vatandaşın ise taburcu edildiğini kaydetti.

<https://www.dw.com/tr/kandilli-rasathanesi-bir-sona-yaklaşıyoruz-ama-zamanını-bilmiyoruz/a-50610909>

EKONOMİ

Bakan Albayrak: Yeni Ekonomi Programı'nın ana teması 'Değişim başlıyor'

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, "Yaşanan kur ataklarının ardından büyük bir resesyon ve 'Türkiye küçülecek' beklentilerine rağmen kuvvetle muhtemel yıl sonunu pozitif büyümeyle kapatmaya hazırlanıyoruz." dedi.

Albayrak, "Değişim Başlıyor" ana temasıyla hazırlanan Yeni Ekonomi Programı'nı (2020-2022) (YEP) bakanlıkta düzenlediği basın toplantısıyla açıkladı.

YEP'in ilk yılını tamamladıklarını ve bir yıllık performansın sonunda programı revize ederek, ikinci yılın başlangıç vuruşunu yaptıklarını belirten Albayrak, 2019-2020 yıllarını "dengelenme dönemi" olarak adlandırdıklarını anımsattı.

Albayrak, tarihin en büyük iki kur saldırısı, küresel piyasalardaki türbülanslar, Avrupa ekonomisinde küçülme gibi gelişmelerin yaşandığı zor bir dönemde dengelenme hedeflerinin başarıyla uygulandığını ve felaket senaryolarıyla toplumda hakim kılınmaya çalışılan saldırı döneminin yaşandığını söyledi.

Ülkenin potansiyeline ve sahip olduğu altyapıya her zaman güvendiklerine dikkati çeken Albayrak, doğru hamleler sonucu kötümserliğin yerini günün ilk ışıklarıyla iyimserliğe bırakacağına hep inandıklarını dile getirdi.

Albayrak, bu yılki programın ana temasını "Değişim Başlıyor" olarak belirlediklerini aktararak, şöyle devam etti:

"Artık ülkemizin bir üst lige çıkması için zaruret haline gelmiş bu değişimi hep birlikte gerçekleştiriyoruz. Önümüzde yapacak çok ama çok işimiz var. Yaşanan kur ataklarının ardından büyük bir resesyon beklentisine rağmen, eksi 2'ler, 3'ler, 5'ler, 'Türkiye küçülecek' beklentilerine rağmen, kuvvetle muhtemel yıl sonunu pozitif büyümeyle kapatmaya hazırlanıyoruz. 2019'da ekonomide daralma beklentileri genel kabuldü. Ekonominin raydan çıkacağına ilişkin tezvirata, kredi daralmasına şahit olduk, büyüme hedeflerinin bu durumdan etkilendiğini gözlemledik. Ekonominin en büyük kırılma noktası olan cari açığa önemli başarı elde ettik. Yıllık bazda cari fazlada Cumhuriyet tarihi rekoru kırdık. 'Ekonomi daralırken cari fazla verilmesi normal' diyenlerin de buradan bazı şeylerin payını alacaklarını düşünüyorum. '2009 yılında neden bu kadar küçülürken cari fazla vermedik?' diye her ortamda soruyorum. Bunun için sürecin adına 'Dengelenme' dedik, daha fazla büyümeyi hedeflemedik. Sağlıklı ve sürdürülebilir büyüyerek orta gelir tuzağından kurtulmayı hedefledik. Ekonominin her alanında, her parametrede ideali yakalamaya çalıştık."

"Özel tüketimde ivmelenme bekliyoruz"

Enflasyonda hem TÜFE hem de ÜFE'de beklentilerin çok ötesinde performans ortaya koyduklarına işaret eden Albayrak, tüketimde dipten dönüşü oldukça kısa sürede gerçekleştirdiklerini ve yılın ikinci yarısında ertelenen özel tüketimde de ivmelenme beklediklerini vurguladı.

Albayrak, swap piyasasının ülkeye taşınmaya başlaması, Merkez Bankasının piyasalarda finansal istikrar politikasını önceliklendirmesi, faizin öngörülebilir olması, Finansal İstikrar ve Kalkınma

Komitesi ile finansal güvenliğin kalıcı hale gelmesi için çok önemli adımlar atıldığını aktararak, makroekonomik göstergelerin hemen hemen hepsinde kur ataklarının yaşandığı ağustos ayı öncesine gelindiğini bildirdi.

Türkiye'nin bu dönemde kurda, faizlerde, borçlanma oranlarında ve Hazine tahvillerine olan ilgide en iyi ülke performansını gösterdiğine işaret eden Albayrak, tüketim talebinde daralma ve yatırımlarda erteleme gibi gelişmelere rağmen ihtiyatlı para ve maliye politikalarından taviz vermediklerini söyledi.

Bakan Albayrak, alınan önlemlerle ekonomide yumuşak iniş sağladıklarına dikkati çekerek, "Şimdi önümüzde yeni bir dönem başlıyor. Dengelenme dönemi kazanımlarını koruyacağız ve bunun ötesinde bir süre daha bu süreci sürdürdükten sonra değişim sürecine başlayarak programımızı 2020 içinde ikinci faza taşıyacağız. YEP çerçevesi içinde 112 maddeden oluşan eylem planı hazırlamıştık. 112 maddenin 53'ünün 2019, 26'sının 2020 ve 33'ünün 2021'de hayata geçirileceğini takvime bağlamıştık. Şu anki durumda Eylül 2019 itibarıyla 53 eylemin yüzde 40'ını yani yaklaşık yüzde 75,3'ünü hayata geçirdik, diğer 13 eylemde de önemli ölçüde ilerleme kaydettik. 3 yıl boyunca hayata geçirilmesi planlanan 112 eylemin 44'ü yapılırken, 68'inde ilerleme kaydetme süreci devam ediyor." değerlendirmesinde bulundu.

Albayrak, bu dönemde ekonomide temel mücadele alanlarının başında yine enflasyonun geleceğini vurgulayarak, şunları kaydetti:

"Eğer ekonomide güçlü Türkiye idealini ortaya koyuyorsak, eğer büyük sıçramayı ve bir üst lige çıkmayı hedefliyorsak

enflasyonu yüzde 5'in altına çekmeden bunların gerçekleşmesi çok zor. Enflasyonu yüzde 5'in altına indirmek bizim temel hedefimiz olmayı sürdürüyor. Geçen yıl, 2019 yılı için yüzde 15,9'luk enflasyon hedefi koymuştuk. Enflasyonla mücadelede sağlanan başarıyla 2019'u yüzde 12'lik enflasyon tahminiyle geride bırakmayı hedefliyoruz. 2020 için 9,8 olarak konulan hedefi yüzde 8,5 olarak revize ettik. 2021 yılında yüzde 6, 2022 yılında da yüzde 4,9'luk enflasyon hedefliyoruz. Bu hedefler doğrultusunda para ve maliye politikaları eş güdümlü olmaya devam edecek. Merkez Bankasına enflasyonla mücadelede bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da hükümetimiz ve bakanlık olarak güçlü destek vermeyi sürdüreceğiz. Mal ve hizmet piyasalarında rekabeti ve derinliği artıracak yapısal dönüşüm adımlarını sürdüreceğiz."

"2020 yılına yüzde 5 büyümeye başlayıp yıllık yüzde 5'lik büyümeyi devam ettirmeyi hedefliyoruz"

Albayrak, Enflasyonla Mücadele Programı ile "enflasyon yapışkanlığına karşı tarihte eşine ender rastlanan çok önemli bir başarı elde edildiğini" söyledi.

Belli bir süre enerji fiyatları ve ÖTV oranları gibi kamu tarafından yönetilen fiyat ve vergi ayarlamalarıyla fiyatlama davranışlarında olabilecek aşırı bozulmalara karşı çok sağlam bir duruş sergilendiğini belirten Albayrak, enflasyonun başarıyla düşmesi ve para politikasının etkinliğini kazanmasıyla fiyat ve vergi desteklerinin sona erdiğini hatırlattı. Albayrak, ÜFE ve TÜFE arasındaki makası beklentilerin çok ötesinde bir performansla kapatarak süreci tamamladıklarını bildirdi.

Buradaki kazanımları çok daha ileriye taşımak durumunda olduklarını vurgulayan Albayrak, mal ve hizmet fiyatlarındaki kur geçişgenliğini azaltmak için bazı ithal ürünlerin yerleştirilmesi, alım garantili

enerji kontratlarının yerlilik oranı da dikkate alınarak Türk lirası bazlı olmasını sağlayacaklarını dile getirdi. Albayrak, ayrıca bu alanda fiyatlarda düşüşü getirecek, rekabet ve verimliliği artıracak politika setini devreye alacaklarını kaydetti.

Gıda enflasyonuyla mücadele kapsamında gıda üretimini artırmak için sulama yatırımları yapılacağını, sebze-meyve fiyatlarında dönemsel dalgalanmaların önlenmesi amacıyla sera yatırımlarının teşvik edileceğini ifade eden Albayrak, Hal Yasası ve Perakende Yasası'nı en kısa sürede hayata geçirmeye çalışacaklarını anlattı.

Albayrak, "Kamunun yönlendirdiği bazı fiyat ve ücretlerde geçmiş enflasyon yerine YEP enflasyon hedeflerine göre ayarlamalar yaparak enflasyondaki atalet etkisini sınırlandıracağız." dedi.

"Yılı cari fazla vererek kapatacağız"

Dengelenme döneminin en başarılı alanlarının başında cari denge konusunun geldiğine işaret eden Albayrak, şöyle konuştu:

"Bu alan önümüzdeki dönem politikamızın en öncelikli meselesi olmaya devam edecek. 2019 yılı için cari açığın milli gelire oranında yüzde 3,3'lük hedef koymuştuk. Az rastlanır bir başarı ortaya koyarak yılı cari açık değil, inşallah cari fazla vererek kapatacağız. Büyüme hedefimiz ve ekonomideki toparlanmanın sonucu olarak talepteki değişimle birlikte cari dengede açık vereceğimizi önümüzdeki süreçte biliyoruz ama bu açığı dış finansman ihtiyacını makul düzeyde kalmasını sağlayacak bir seviyede tutacağız. Bu çerçevede 2020 yılı için cari açıkta milli gelire oranla yüzde 1,2'lik bir seviye hedefliyoruz.

Bunu 2021'de 0,8'e ve 2022'de bu yapısal yapısal dönüşümlerle sifıra indirmek için çalışacağız."

Albayrak, dış ticarete sağlanan değişim ve dönüşümün, cari açığa sağlanan ve sürdürülecek kazanımların temelini oluşturduğunu söyledi.

Lüks tüketim mallarının ithalatına yönelik tedbirlerin 2020'de devam edeceğini, ithal ara malların üretimine yönelik çalışmaların yoğun şekilde süreceğini anlatan Albayrak, İVME Paketi ile başlatılan ihracatı ve yerlileştirmeyi destekleyen ölçülü ve sektör odaklı kredi politikasının 2020'de çok daha genişleyerek ve artarak devam edeceğini bildirdi.

Albayrak, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından açıklanan Sanayi Strateji Belgesi'nin bu alanda önemli bir görev ifa edeceğini aktardı.

Bakan Albayrak, Türkiye Varlık Fonu'nun cari dengeyi güçlendiren, ülkenin stratejik hedeflerini destekleyen ve özel sektör iş birliklerine dayanan sabit sermaye yatırımlarıyla bu sürece katkıda bulunacağını, Turizm Strateji Belgesi'nin de önemli desteğini göreceğini vurguladı.

Tüm yatırım ve teşvik uygulamalarında cari denge öncelikli uygulamaları artırarak devam ettireceklerini belirten Albayrak, Lojistik Master Plan ile ihracat ve sanayi alanındaki hedeflere büyük destek sağlayacaklarını aktardı. Albayrak, bu alanda oldukça kapsamlı bir politika ve tedbir setini detaylı şekilde çalıştıklarını kaydetti.

Vergi reformu

Bu yıl bütçe dengesinde program hedefinin biraz üzerinde kaldığına işaret eden Albayrak, şu değerlendirmede bulundu:

"Ekonomideki yavaşlama nedeniyle gelirlerimizin hedeflerimizin altında kalması bu sonuçtaki önemli faktörlerden birisi oldu. Böylesi zor bir dönemde ekonomiyi desteklemek, cari açığı azaltmak, enflasyonla mücadelede hedeflerimize ulaşmak için özellikle ithalatı frenlemeye yönelik adımlar atmamız da kaçınılmazdı. Önümüzdeki dönemde de gerek duyulduğunda üretime dayalı ekonomik dönüşümü finanse etmek için bütçe imkanlarını yine gerekirse kullanacağız ancak bunları yaparken her halükarda bütçe açığının milli gelire oranını yüzde 3'ün altında tutacağız. Bütçe açığının milli gelire oranında 2019'u yüzde 2,9 ile kapatmayı hedefliyoruz. 2020 ve 2021'de aynı oranı sürdürmeyi, 2022'de ise yüzde 2,6'ya düşürmeyi amaçlıyoruz. Bu kapsamda vergi adaleti sağlayacak, çok kazandıran çok, az kazandıran daha az vergi alınmasının önünü açacak ve gelirleri artıracak, uluslararası uygulamaları örnek alan bir vergi reformuyla ilgi adımları atmaya başlıyoruz. Ayrıca kamuda giderleri azaltmaya yönelik güçlü bir politika setini uygulayacağız. KİT'leri verimlilikleri artacak, kamu maliyesine yükleri azalacak şekilde yapılandırıyoruz."

Albayrak, kamu kaynaklarının kullanımının etkinliğini takip etmeyi kolaylaştıracak şeffaflığı ve hesap verebilirliği artıracak program bazlı performans esaslı bütçelemeyi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile birlikte hayata geçireceklerini söyledi. Berat Albayrak, mali açıdan sürdürülebilirliği sağlamak ve kamu maliyesine olan yükü azaltmak amacıyla Sosyal Güvenlik Sistemi'nin aktüeryal dengesini güçlendirici politikaları sosyal adaleti gözeterek hayata geçireceklerini ifade etti.

Vergi tahsilat performansını artırmak amacıyla çok önemli değişiklikler yaptıklarını anlatan Albayrak, denetçilere sektör bazlı eğitimler verdiklerini, vergi tahsilat performansının haftalık olarak takip edilmesine imkan veren bir sistem kurduklarını, kamu yatırım harcamalarının ve teşvik programlarının etkinliğini artırıcı bir değişim programı başlattıklarını bildirdi.

Büyüme hedefleri

Tüm alanlardaki hedeflerle uyumlu, kazanımları riske atmayacak büyüme planlamasını da tamamladıklarını vurgulayan Albayrak, şunları kaydetti:

"Büyümede geçtiğimiz sene YEP çerçevesinde koyduğumuz yüzde 2,3'lük hedefin biraz uzağında kalacağız. Özellikle ikinci çeyrekle birlikte yaşanan, tekrar seçimle ötelenen ekonomideki bir çeyreklik kaymanın büyüme etkisini bu yıl görmüş olduk. Yüzde 2,3'lük hedefin altında kalmanın baz etkisini de dikkate alarak 2020 yılını bir önceki yıldaki yüzde 3,5'lik rakamı güncelleyerek yüzde 5 büyümeyle başlayıp program boyunca, ülkemiz için sürdürülebilir ve doğal oran olan yıllık yüzde 5'lik büyümeyi devam ettirmeyi hedefliyoruz. Nitekim öncü veriler özellikle üçüncü çeyrekle birlikte ekonomik aktivitedeki toparlanmayla iş gücüne katılım ve istihdam oranlarında iyileşme sinyallerini vermeye başladı. 2020 yılında bunu daha da ileriye taşıyacağız. Başta enflasyon olmak üzere hedeflerimizde yakaladığımız başarı, faizlerde ve risk primimizde düşüşü beraberinde getirdi ve 2020 yılında bu düşüş güçlenerek devam edecek."

Yılın ikinci yarısından itibaren kapasite artırıcı yatırımların başlamasının, düşen faizlerle birlikte görülmeye başladığını belirten Albayrak, yapılan çalışmaların sadece bu sürecin başlı başına yüzde 4'lük bir büyümeyi doğal seyrinde sağlayacağını

gösterdiğini söyledi.

Albayrak, proje bazlı yatırım teşvik sistemi başta olmak üzere Ar-Ge, yenilikçilik ve teknolojik dönüşümle yüksek katma değerli ürünlerin üretimine ekstra destek vereceklerinin altını çizerek, "11. Kalkınma Planı'nda yer alan kimya, ilaç, tıbbi cihaz, makine, elektrikli teçhizat, otomotiv, elektronik ve raylı sistem araçları olarak belirlenen imalat sanayi sektörleri, yeni ekonomik programın ruhunda da öncelikli alanımız olacak." ifadesini kullandı.

İvme finansman paketi ve benzeri araçlarla cari açığın düşürülmesine katkı veren katma değerli ve teknolojik üretim yapan firmaları ve projeleri öncelikli teşvik edeceklerine değinen Albayrak, "Varlık Fonu, petrokimya, madencilik ve yerli kaynağa dönük enerji üretimi alanları başta olmak üzere özel sektör iş birliklerinde sabit sermaye yatırımlarında daha etkin rol oynayacak. Sanayide kapasiteyi artıracak, maliyetleri düşürecek, rekabet potansiyeli kazandıracak Ulusal Verimlilik Planı'nı devreye alacağız. Ayrıca kapsamlı olarak bir mevzuat taramasını başlattık. Şirketleri, büyümeme yönünde teşvik eden, büyümeden kaçındıran düzenlemeleri de gözden geçirecek, yenileyeceğiz." diye konuştu.

Albayrak, büyümeyle ilgili çok kapsamlı çalışma yaptıklarına dikkati çekerek, "Yüzde 5'lik bu büyümeyle bütçeye baskı oluşturmayacak, biriken reel durgun alanı da hesaba katarak, fiyat artışına da neden olmayacağız." dedi.

"İşsizlikte iyileşme görülecek"

Büyüme hedefleri ve politikalarının hızlıca tesis edilmesinin istihdamdaki artışı da beraberinde getireceğini vurgulayan Albayrak, şunları kaydetti:

"2019'u yüzde 12,9'luk bir işsizlik oranıyla kapattıktan sonra, işsizlik oranını 2020'de yüzde 11,8'e, 2021'de yüzde 10,6'ya ve 2022'de 9,8'e düşürmeyi hedefliyoruz. Ekonomik aktivitedeki toparlanma ile iş gücüne katılım ve istihdam oranlarında iyileşmeyi göreceğiz. Program dönemi boyunca istihdamdaki kişi sayısının yıllık ortalama 1 milyon 66 bin kişi artarak işsizlik oranının kademeli gerilemesi sağlanacak. İstihdam teşviklerinin etki analizleri yapılarak, teşviklerin ihtiyaçlara göre yeniden tasarlanmasını sağlayacağız. İstihdamda, kredi şartlarının uygun hale gelmesi, inşaatta da talebin canlanmasını ve arz fazlasının azalmasını göreceğiz. Nitekim son bir yıldaki istihdam kaybının yaklaşık üçte ikisi inşaat sektöründen kaynaklandı. Tamamlanmaya yakın yapıların bitirilmesinin desteklenmesiyle kısa dönemde bu alandaki istihdama olumlu katkı sunacağını göreceğiz."

Albayrak, sulama ve sera yatırımlarının desteklenmesiyle tarımda arzı artırmaya yönelik zamanında verilen uygun fiyat ve yapılan alımlarla tarım sektöründe de işsizliğin azalmasını sağlanacağını belirterek, bireysel tüketimin artmasının, uygun kredi şartlarının, stok ve revizyon yatırımlarının, sanayi ve hizmet sektöründe ve turizm alanında istihdamı artıracağını dile getirdi.

"Gençlerde işsizlik, istihdam piyasasında talep edilen mesleklere yönelik, özellikle yoğun anlamda talebi olan, kodlama, bilgi işlemci, satış elemanı gibi benzeri alanlardaki hedef odaklı sertifika ve meslek edindirme programlarıyla maksimum genç istihdam edilerek bu rakamları da azaltacağız." diyen Albayrak, orta yaş gruplar, kadınlar ve gençlere yönelik girişimcilik ve meslek kazandırma programlarıyla orta vadede de işsizlikle mücadele edileceklerini söyledi.

Dolarizasyona karşı tedbir seti

Albayrak, programın son alanını, finansal istikrar için devreye alınacak politika setleri ve aksiyonların oluşturduğuna işaret ederek, program dönemi boyunca, finansal istikrarın güçlendirilmesi, dolarizasyonun azaltılması ve tasarrufların artırılması öncelikli hedeflerin başında olacağını kaydetti.

Finansal sistemin sermaye piyasası bacağına güçlendirilmek için çalışacaklarına da dikkati çeken Albayrak, uygulanacak olan vergi, teşvik ve kamu finansman politikaları yoluyla ülke kaynaklarının cari dengeyi güçlendirecek, yerli ve katma değeri yüksek üretime yöneleceğini ifade etti.

Albayrak, belirlenen hedefler doğrultusunda kredi kanallarının açılmasını sağlayacaklarına değinerek, şöyle devam etti:

"Dolarizasyona karşı bir tedbir setini devreye alacağız. BIST'de yeni oluşturulacak alternatif ürünler, Omnibus ile Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) piyasasının uluslararası teminat özelliği getirilmesi başta olmak üzere, hisse senedi piyasasında hisselerin gruplandırılarak yatırımcının kolay seçiminin sağlanması, halka açılmanın vergi indirimleriyle derinleştirilmesi, döviz piyasasının kurulmasıyla birlikte ilave tedbirler getirilmesi önümüzdeki süreçteki önemli planlarımız arasında yer alıyor.

Bankacılık sektörü için sık sık gündeme getirilen NPL'lerle ilgili reform niteliğinde bir adım atıldı. Bankalarımız için artık temiz bir sayfa başlangıcı önümüzdeki dönemde göreceğiz. Artık bankaların, gerçek meseleleri olan, finansman sağlama işine döneceklerini düşünüyoruz. Birçok defa vurguladığım hedeflerle uyumlu finansman modellerini tıpkı kamu

bankalarının yaptığı gibi özel enstrümanları yeni ürünleri devreye alarak sektörde daha etkin rol oynayacaklarını bekliyoruz."

Sermaye piyasaları için reform paketi

Albayrak, yılda 60 ila 100 milyar lira büyüklük sağlayacak Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi (TES) sosyal tarafların mutabakatıyla kurulacağını ve sermaye piyasalarını derinleştirecek kapsamlı bir reform paketinin devreye sokulacağını söyledi.

Berat Albayrak, İstanbul Finans Merkezi'nin de 2021'in sonuna doğru devreye alınacağını kaydetti.

"Bu sene çok daha etkin şekilde sahada olacağız"

Geçen sene YEP'i açıkladıklarında, ekonomideki sorunları doğru tespit eden bir program olduğuna dair geri dönüşler aldıklarını belirten Albayrak, "Bugün bir kez daha sağlam adımlar ve aksiyonlarla yeni bir program ortaya koyduğumuzu tüm kalbimle söylüyorum. Çok zor bir süreci milletimizin ve paydaşlarımızın desteğiyle geride bıraktık." diye konuştu.

Albayrak, oluşturulmak istenen tüm panik ve korku havasını dağıtıktan sonra artık kolları yeniden sıvadıklarına işaret ederek, uluslararası piyasalara güven ve kredibilite açısından her türlü şeffaf iletişim noktasında bu süreci yönetmeye devam edeceklerini vurguladı.

Bu sene farklı olarak, çok daha etkin şekilde sahada olacaklarını aktaran Albayrak, şöyle devam etti:

"Değişim tüm Türkiye olarak hepimizden başlıyor. Türkiye yeni bir ekonomik modele geçiyor bu programın ruhunda. Bir üst lige çıkmak istiyorsak tüm paydaşlar olarak değişmek zorundayız. Reel sektörümüz ve bütün paydaşlarımız ülkemizin her yerinde artık sahada. Bu bilinçle bu süreci gerek bizler gerek paydaşlarımız hep birlikte

yaşayacağız. Bu programın yürütülmesi, gerekirse değişikliklerle ilgili istişareler yapacağız, görüşlerimizi paylaşacağız. KOBİ'lerimize ayrı bir önem vereceğiz. Etkili olabilmeleri için beklentilerini, sorunları dinleyeceğiz. Ülkemizin yeni bir başarı hikayesini milletimizin desteği, reel sektörümüzün, yani sanayicimizin, tarımın, hizmet sektörünün ve finans sektörünün tam kapasiteyle çalışması, bunlarla birlikte, yeni YEP'le birlikte gerçekleştireceğiz."

<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/bakan-albayrak-yeni-ekonomi-programinin-ana-temasi-degisim-basliyor/1597702>

2050'de her 6 kişiden biri 65 yaş ve üzeri olacak

Dünyada 2050'ye kadar her 6 kişiden birinin 65 yaş ve üzerinde olacağı, mevcut durumda 143 milyon olan 80 yaş ve üzeri nüfusun ise 426 milyona yükseleceği tahmin ediliyor. Birleşmiş Milletlerin (BM) 1990'da aldığı kararla, her yıl 1 Ekim'de, bireylerin yaşlı sağlığı konusunda bilinçlendirilmesi ile yaşlıların sağlık ve sosyal açıdan yaşam standartlarının yükseltilmesine dikkati çekmek için dünya çapında etkinlikler düzenleniyor. BM'nin "Dünya Nüfus Beklentileri: 2019 Revizyonu" başlıklı raporuna göre, 2050'ye kadar her 6 kişiden biri 65 yaş ve üzerinde olacak. Avrupa ve Kuzey Amerika'da ise 2050'ye kadar 4 kişiden birinin 65 yaş ve üzerinde olması bekleniyor. Diğer yandan 2018 itibarıyla tarihte ilk kez 65 yaş ve üzerindeki kişiler, dünyadaki 5 yaş altı çocukların sayısını geçti.

Mevcut durumda 143 milyon olan 80 yaş ve üzerindeki kişi sayısının ise 2050'ye kadar yaklaşık üç katına çıkarak 426 milyona yükseleceği tahmin ediliyor. Dünyada halihazırda toplam nüfus 7,32 milyar civarında. Nüfusun yaklaşık 680 milyonu ise 65 yaş ve üzeridekilerden oluşuyor.

Diğer yandan Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) geçen yıl yayımladığı verilere göre, dünyada yaşlı nüfusun toplam nüfusa oranı bakımından 65 yaş ve üzeri nüfusta Monako (yüzde 33,2), Japonya (yüzde 28,4) ve Almanya (yüzde 22,4) başı çekiyor. Türkiye, dünyada yaşlı nüfus oranının yüzde 10'un altında olduğu ülkeler arasında yer alırken, 82 milyon nüfuslu ülkede yaklaşık 7 milyon (yüzde 8,8) 65 yaş ve üzeri vatandaş bulunuyor.

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/2050de-her-6-kisiden-biri-65-yas-ve-uzeri-olacak/1597802>

İNOGRAFIK BİLGİLER

Afet çantasında
neler olmalı ?

Deprem başta olmak üzere afetlerden hemen sonra ihtiyaç duyulabilecek malzemelerin yer aldığı "Afet ve Acil Durum Çantası", yardım ekipleri ulaşana kadar afetzedelerin ihtiyaçlarını karşılamalarına kolaylık sağlıyor

ÖNEMLİ BELGE
FOTOKOPİLERİ;

Yüksek kalorili, vitamin ve karbonhidrat içeren, su kaybını önleyen ve dayanıklı (çabuk bozulmayan) gıdalar

- Yeterli içme suyu
- Konserve
- Kuru meyveler
- Tahin-pekmez
- Meyve suyu

GİYECEKLER

- İç çamaşırı
- Çorap
- Yağmurluk
- İklima uygun giysiler

HİJYEN
MALZEMELERİ;

- Sabun ve dezenfektanlar
- Diş fırçası ve macun
- Islak mendil
- Tuvalet kağıdı
- Hijyenik ped

KİMLİK KARTLARI
(NÜFUS CÜZDANI, EHLİYET VB)

TAPU

SİGORTA

RUHSAT BELGELERİ

ZORUNLU DEPREM POLİÇESİ

DİPLOMALAR

PASAPORT

BANKA CÜZDANI VB.

DİĞER
(EVCİL HAYVAN SAĞLIK KARNESİ, VB.)

DİĞER MALZEMELER

- İlk yardım çantası
- Uyku tulumu veya battaniye
- Çakı
- Düdük
- Küçük makas
- Kağıt
- Kalem
- Pilli radyo
- El feneri ve yedek piller
(dayanıklı/uzun ömürlü pil seçilmeli)

Depreme yönelik "hayat kurtaran" uyarılar

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının (AFAD) "Afete Hazır Türkiye Projesi" kapsamında deprem öncesi, anında ve sonrasında vatandaşların dikkat etmesi gereken hususlar da tüm detaylarıyla aktarılıyor

Deprem anında kesinlikle **PANİK YAPMAYIN**

SABİTLENMEMİŞ dolap, raf, pencere gibi **EŞYALARDAN UZAK DURUN**

Deprem esnasında merdivenlere ya da **ÇIKIŞLARA DOĞRU KOŞMAYIN**

Sarsıntı bitene kadar **İÇERİDE KALIN VE BİNAYI TERK ETMEYİN**

Masa altına ya da dolgun ve **HACİMLİ KOLTUK, KANEPE, İÇİ DOLU SANDIK** gibi koruma sağlayabilecek **EŞYA YANINA ÇÖMELEREK VEYA UZANARAK "HAYAT ÜÇGENİ"** oluşturun

Sarsıntı sırasında güvenli bir yer bularak **"DİZ ÜSTÜ ÇÖK, BAŞ VE ENSEYİ KORUYACAK ŞEKİLDE KAPAN, DÜŞMEMEK İÇİN SABİT BİR YERE TUTUN"** hareketini yapın

"Başınızı iki elinizin arasına alarak veya **BİR KORUYUCU (YASTIK, KİTAP VB.) MALZEME İLE KORUYUN**

UNUTMAYIN!
DEPREM ESNASINDAKİ ÇOĞU YARALANMALAR BİNA İÇİNDE HAREKET EDERKEN VEYA DIŞARI ÇIKMAYA ÇALIŞIRKEN OLUŞUYOR

ACİL DURUM VE YANGINLARI bildirmek dışında **TELEFONLARI KULLANMAYIN**, elektrik düğmelerine dokunmayın

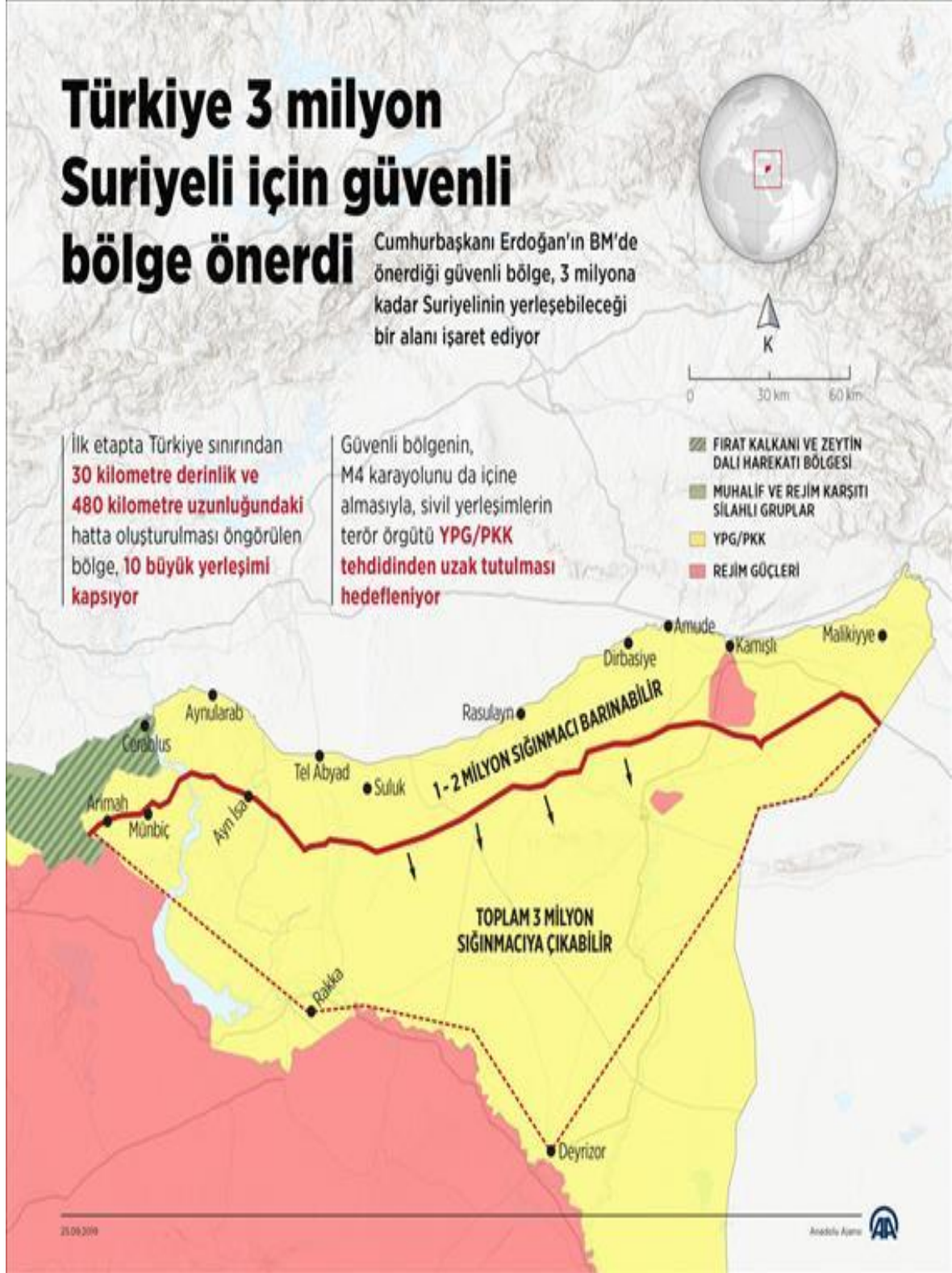
DEPREM ANINDA AÇIK ALANDAYSANIZ; DENİZ KIYISINDAN, ENERJİ HATLARI VE DİREKLERİNDEN, ağaçlardan, diğer binalardan ve duvar diplerinden uzaklaşın

Sarsıntı geçtikten sonra **ELEKTRİK, GAZ, SU VANALARINI KAPATIN**

Evinizdeki güvenli yerleri **ÖNCE DEN TESPİT EDİN**

ABD öncülüğündeki koalisyon Suriye’de 3 binden fazla sivil öldürdü

Suriye İnsan Hakları Ağı (SNHR), Suriye’deki askeri müdahalesinin 5. yılını geride bırakan ABD öncülüğündeki DEAŞ Karşıtı Uluslararası Koalisyon güçlerinin saldırılarında bugüne kadar 3 bin 37 sivilin yaşamını yitirdiğini açıkladı

KOALİSYON
GÜÇLERİ 5 YILDA
EN AZ

181 KEZ
"SİVİL YAŞAM"
MERKEZLERİNİ
BOMBALADI

172 KEZ
"KATLIAM" YAPTI

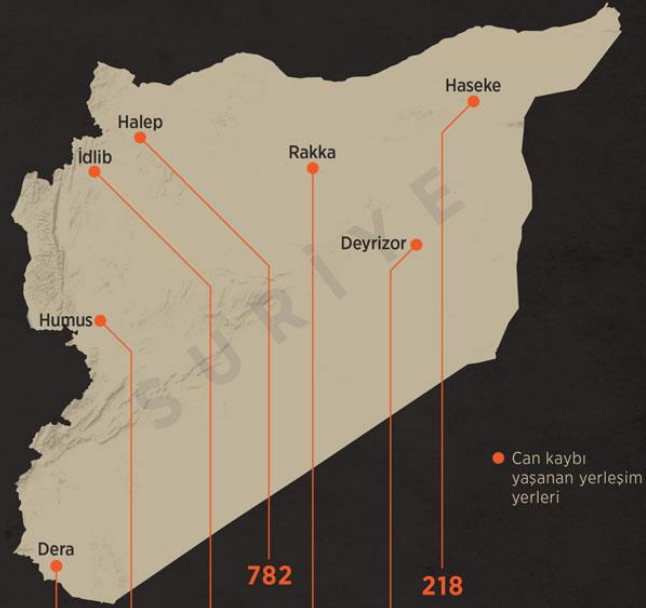
ABD ÖNCÜLÜĞÜNDEKİ KOALİSYON
GÜÇLERİNİN SALDIRILARINDA
23 EYLÜL 2014’TEN BU YANA

3 BİN 37
SİVİL HAYATINI KAYBETTİ

924’Ü
ÇOCUK

656’Sİ
KADIN

BİRİNCİ YIL	249
İKİNCİ YIL	398
ÜÇÜNCÜ YIL	BİN 753
DÖRDÜNCÜ YIL	432
BEŞİNCİ YIL	205

● Can kaybı
yaşanan yerleşim
yerleri

Saldırıları sonucu
Rakka, Deyrizor ve
Haseke illerinde **560**
binden fazla sivil
evlerini terk etti

HAFTANIN KİTAP TAVSİYESİ

Makineler canlanıyor. Kendi arabalarını sürüyor, yemek ve servis yapmayı öğreniyor, resim ve beste yapıyor, hatta düşünüp tartışıyorlar. Bazıları bizden daha iyi performans göstermeye başladı bile; öyle ki doktorlardan daha iyi teşhis koyuyor, yirmi dil konuşuyor, bir rüzgâr türbini daha arızalanmadan teknik problemleri tespit ediyor vs. Peki, bu teknolojik gelişmeler bizi nereye götürüyor? Robotlar ve akıllı bilgisayarlar insanlık için bir nimet mi yoksa işlerimiz, mahremiyetimiz ve güvenliğimiz için bir tehdit mi?

Akıllı makineler çağı beraberinde neler getirecek? Kantar iyiden yana mı, yoksa kötüden yana mı ağır basacak? Yoksa bu gidişat, insanlığın bugüne kadar karşı karşıya kaldığı en büyük altüst oluşa mı sebep olacak? Çünkü bu kez saldırı insan olarak var oluşumuzun özüne, yani zihnimize ve duygusal zekâmıza yönelecek.

Dünyada çok sayıda laboratuvar ve şirkette araştırmalar yapan fütürist Ulrich Eberl, bu alandaki heyecan verici gelişmeleri herkesin anlayabileceği şekilde anlatıyor. Akıllı Makineler, çoktan başlamış olan yapay zekâ çağını geçmişi ve geleceğiyle daha iyi anlamak için çok önemli bir rehber.

https://www.idefix.com/Kitap/Akilli-Makineler/Bilim/Populer-Bilim/urunno=0001830409001?gclid=Cj0KCQjw8svsBRDqARIsAHKVyqFv3U60UGTX5e_EK7BAKB5zwUNnNjBsQaK9qhcsBDU5FDAHrE-tOWMaAjxBEALw_wcB